

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова приймальної комісії
Рівненського державного
гуманітарного університету

Роман ПАВЕЛКІВ

«04» березня 2024 р.

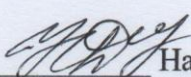

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ

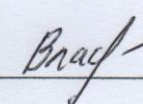
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 026 «СЦЕНІЧНЕ МИСТЕЦТВО»

для вступників на навчання для здобуття ступеня бакалавра
на основі НРК6, НРК7 та для вступників, які не менше одного року здобувають
ступінь бакалавра

Схвалено вченою радою художньо-педагогічного факультету
Протокол № 3 від «28» березня 2024 р.

Голова вченої ради
художньо-педагогічного факультету Наталія ДЗЮБИШИНА

Схвалено навчально-методичною комісією художньо-педагогічного факультету
Протокол № 3 від «25» березня 2024 р.

Голова навчально-методичної комісії
художньо-педагогічного факультету Олена ВЛАСЮК

Голова предметної фахової атестаційної комісії Наталія ДЗЮБИШИНА

Розробники: Володимир БОГАТИРЬОВ
Галина БОРЕЙКО

Програма фахового іспиту зі спеціальності 026 «Сценічне мистецтво» для вступників на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі НРК6, НРК7 та для вступників, які не менше одного року здобувають ступінь бакалавра / В.О.Богатирьов, Г.Д.Борейко. Рівне : РДГУ, 2024. 11 с.

Розробники:

Богатирьов В.О. кандидат педагогічних наук, професор, зав. кафедри театральної режисури РДГУ

Борейко Г.Д. кандидат історичних наук, доцент кафедри театральної режисури РДГУ.

Рецензент:

Мельничук Л.Т. провідний майстер сцени Рівненського академічного українського музично – драматичного театру, народна артистка України.

Програма фахового іспиту зі спеціальності «Сценічне мистецтво» для вступників на навчання для здобуття ступеня бакалавра на основі НРК6, НРК7 та для вступників, які не менше одного року здобувають ступінь бакалавра у межах підготовки освітньо-професійної програми молодшого спеціаліста; зміст основних освітніх компетенцій, критерії оцінки відповідей вступників, рекомендовані літературні джерела.

Розглянуто на засіданні кафедри театральної режисури (протокол № 3 від 20 березня 2024 р.).

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ.....	6
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ	8
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	9
ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС	11
ДОДАТКИ.....	11

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фаховий іспит проводиться з метою виявлення вступників, спроможних під час навчання в РДГУ досягти відповідного професійного рівня майстерності та отримати необхідні знання та уміння для подальшої самостійної творчої діяльності в галузі театрального мистецтва.

Вступники, які обрали кваліфікацію “**Режисура драматичного театру**”, повинні мати розвинуті здібності до художнього мислення та емоційно-образного вирішення сценічного твору, бути наділеними конкретністю режисерського бачення. Велике значення має акторське обдарування, педагогічні та організаторські здібності, вміння орієнтуватись у питаннях сучасного театрального життя, самостійно мислити та оцінювати явища дійсності.

Під час творчого конкурсу вступник повинен виявити **знання**:

- теорії режисури та майстерності актора, розуміння основних положень системи К.С.Станіславського;
- історії вітчизняного і світового театру, драматургії та світової літератури,
- технології постановки театральної вистави,
- специфіки режисерського аналізу драматургії,
- театральної термінології та літератури за фахом,
- технології розробки режисерського задуму та його втілення у професійному чи аматорському колективі;
- основних етапів організації постановочного процесу в театральному колективі.

Уміння:

- зробити режисерський розбір п'єси,
- створити оригінальний режисерський задум вистави,
- подієво сприймати драматургію;
- оперувати дієвими і видовищними поняттями у визначенні суті події;
- організувати творчий процес постановки вистави,
- працювати з виконавцями (акторами, художником, балетмейстером, композитором та ін..)

Наявність навичок:

- акторського перевтілення,
- темпо-метро-ритмічного володіння мовною технікою при виконанні драматичних творів,
- м'язової свободи та імпровізаційного самопочуття,
- емоційного впливу на глядача,
- володіння акторськими та режисерськими засобами виразності у драматичній виставі;
- володіння засобами створення видовища,
- володіння прийомами постановки театральної вистави, організаційно-творчої роботи у театральному колективі.

Перед фаховим іспитом вступники повинні пройти попередні консультації, на яких узгоджується обраний для виконання репертуар, питання технічного забезпечення музичного супроводу виконання вокальних та хореографічних творів, обрана для режисерського аналізу драматургія.

Для проходження творчих відбірних консультацій потрібно подати режисерську розробку п'єси чи інсценівку за вибором вступника, яка містить у собі основні аспекти аналізу та задуму майбутньої вистави. Більш детально має бути розроблена сцена, в основі якої лежить одна з основних подій п'єси (її загальне режисерське бачення, принципи пластично-просторового розв'язання, звуковий ряд). До роботи можуть бути подані ескізи костюмів та декорацій, планування сцени, партитура звукового та світлового оформлення.

Метою попередніх відбірних консультацій є виявлення громадянської позиції вступника, його знання життя, вміння розібратися в сьогоденних життєвих процесах, виявлення режисерського способу мислення, здібності до розкриття природи подій,

побудови конфлікту; розкриття у зіткненні людські характерів; виявлення здатності до образного мислення та точного визначення шляху героїв до надзавдання.

Під час фахового іспиту вступник має продемонструвати:

- **виконавську майстерність** (виконати драматичні твори);
- **володіння спеціальними вміннями** (зробити самостійно режисерський аналіз однієї із запропонованих п'єс, розробити режисерський задум вистави та більш детально – втілення однієї з ключових сцен у виставі, підкріплене ескізами сценографічного вирішення, костюмів, експлікацією музичної партитури, тощо.)

Вступники, які обрали кваліфікацію “**Актор драматичного театру**”, повинні мати творчі здібності, виявити відповідні фахові вміння, необхідні знання у галузі акторського мистецтва в обсязі програми бакалавра театрального мистецтва відповідної кваліфікації.

- теорії акторської майстерності, основних положень системи К.С.Станіславського;
- історії вітчизняного і світового театру, драматургії та світової літератури,
- історії написання та історії постановок драматичних творів, виконуваних абітурієнтом під час випробування,
- театральної термінології та літератури за фахом,
- теорії театрального мистецтва.

Уміння:

- професійно грамотно і виразно на належному фаховому рівні виконувати різні за жанром, характером, стилем, формою драматичні твори;
- грамотно визначати жанрові особливості драматургії при втіленні монологу,
- створити сценічний образ, виразний характер дійової особи;
- співати, рухатися та танцювати під музику під час вступного випробування,

Наявність навичок:

- акторського перевтілення,
- темпо-метро-ритмічного володіння мовною технікою при виконанні ролі,
- сценічно виразної органічної дії;
- м'язового звільнення;
- імпровізаційного самопочуття,
- емоційного впливу на глядача;
- досконале володіння виразними засобами актора (мови, жесту, руху, пластичної виразності тіла, тощо);

Під час фахового іспиту вступник має продемонструвати:

- **виконавську майстерність** (виконати драматичні твори);
- **володіння спеціальними вміннями** (показати сцену з вистави, продемонструвати володіння вокальними та хореографічними вміннями.)

Порядок проведення фахового іспиту

- допуск до вступного випробування вступників здійснюється за умови наявності екзаменаційного листа та документа, який засвідчує особу (паспорта, свідоцтва про народження тощо);
- вступне випробування проводиться згідно з розкладом, складеним приймальною комісією РДГУ;
- вступникам, які беруть участь в усних вступних випробуваннях, дозволяється мати при собі ручку з чорнилом (пастою);
- вступникам, які беруть участь у творчих конкурсах, дозволяється брати з собою необхідні для творчих конкурсів предмети (спортивну форму, костюми тощо), перелік яких рекомендований екзаменаційною комісією, що проводить вступні випробування;

- вступники, які не з'явилися на вступне випробування без поважних причин у визначений розкладом час, до участі у подальших випробуваннях та в конкурсі не допускаються; за наявності поважних причин, підтверджених документально, вступники можуть бути допущені до пропущеного вступного випробування (випробувань) з дозволу відповідального секретаря приймальної комісії в межах встановлених термінів та розкладу вступних випробувань;
- перескладання вступних випробувань не дозволяється.

Порядок оцінювання фахового іспиту

Оцінювання відповіді вступників на фаховому іспиті здійснюється членами екзаменаційної комісії, призначеної згідно з наказом ректора, за шкалою оцінок від 0 до 200 балів. Підставою для формування оцінки є критерії подані у таблицях.

Згідно наказу про норми часу, відведені на проведення вступних випробувань (відповідно до наказу МОН України) від 27 серпня 2002 року № 450): на проведення фахового випробування при вступі на навчання за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво» виділяється 0,25 години на кожного вступника на кожну сесію фахового випробування.

ЗМІСТ ФАХОВОГО ІСПИТУ

**для здобуття кваліфікації «Режисер драматичного театру»
передбачає:**

1. Перевірку акторських даних, виконавської майстерності

Фаховий іспит складається з виконання монологу з п'єси будь-якого жанру в обставинах в публічній самотності та звернений монолог або уривку з моно вистави (самостійно підготовлених вступником). Крім оцінки здатностей вступника перевіряються його зовнішні, голосові, мовні, музично-ритмічні й пластичні дані.

1. Виконання монологу з п'єси будь-якого жанру в обставинах публічній самотності або уривку з моно вистави (самостійно підготовлених вступником). Перевірка вступника на володіння психофізичним апаратом актора, володіння всіма елементами сценічної дії, перевтілення в образ, внутрішнє бачення, створення внутрішнього монологу, володіння «другим» планом у виконанні монологу, створення мовної характеристики та внутрішнього і зовнішнього характеру.

З метою більш повного вияву творчих здібностей фахова екзаменаційна комісія має право давати вступникові завдання, які не виходять за межі запропонованої програми. Вступник може включити до програми фахового випробування інші творчі роботи, крім вказаних вище у переліку.

2. Режисерський аналіз п'єси (усний)

Вступник повинен представити фаховій атестаційній комісії **режисерський розбір** однієї з п'єс української чи зарубіжної драматургії (орієнтовний перелік п'єс додається).

Режисерський аналіз п'єси.

В режисерському аналізі п'єси необхідно висвітлити такі питання:

- актуальність вибору даної п'єси;
- коротка характеристика творчості автора;
- ряд подій (сюжет), головні події;
- конфлікт, предмет конфлікту, дію та протидію у п'єсі;
- тему, ідею, жанр п'єси;
- композицію (зав'язка, розвиток дії, кульмінація, розв'язка, фінал);

- характеристику основних дійових осіб;
- надзавдання майбутньої вистави.

На основі розбору п'єси вступник відтворює образне бачення одного з епізодів (картини п'єси) за вибором вступника, демонструючи свою здібність до просторового мислення та вміння використати виразні засоби театрального мистецтва (декорацію, музику, світло, шуми, тощо).

- вступник повинен поставити і показати (імпровізаційної чи на запропоновану комісією тему) сценічний етюд, пластичну композицію із залученням виконавцями інших вступників, з використанням при цьому елементів сценічного оформлення;

ЗМІСТ ФАХОВОГО ІСПИТУ **для здобуття кваліфікації «Актор драматичного театру»** **фахове випробування передбачає:**

I. Перевірку спеціальних акторських умінь, виконавську майстерність

Зміст фахового випробування складається з виконання монологу з п'єси будь-якого жанру в обставинах в публічній самотності та звернений монолог або уривку з моно вистави (самостійно підготовлених вступником). Крім оцінки здатностей вступника перевіряються його зовнішні, голосові, мовні, музично-ритмічні й пластичні дані.

1. Виконання монологу з п'єси будь-якого жанру в обставинах публічної самотності або уривку з моно вистави (самостійно підготовлених вступником). Перевірка вступника на володіння психофізичним апаратом актора, володіння всіма елементами сценічної дії, перевтілення в образ, внутрішнє бачення, створення внутрішнього монологу, володіння «другим» планом у виконанні монологу, створення мовної характеристики та внутрішнього і зовнішнього характеру.

З метою більш повного вияву творчих здібностей фахова атестаційна комісія має право давати вступникові завдання, які не виходять за межі запропонованої програми. Вступник може включити до програми творчого конкурсу інші творчі роботи, крім вказаних вище у переліку.

2. Перевірку вокальних та хореографічних даних.

Виконання вступником самостійно підготовленого танцю. Демонстрація професійних умінь і навичок з народного сюжетного, бального або сучасного танцю за власним вибором вступника.

Виконання вокального твору за самостійним вибором вступника. Демонстрація вокальних даних, володіння голосом, наявності музичного слуху, відчуття ритму, тощо.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

Рівень професійної компетентності вступників оцінюється за 200-бальною шкалою.

Виділені такі рівні компетентності.

I рівень – початковий. Вступник не підготував до показу репертуар, не впевнений у виконанні тексту. Виявляє лише окремі творчі дані. Режисерський аналіз не готовий. Вступник не розуміє проблематики, не бачить сюжету, не володіє засобами театральної виразності

II рівень – середній. Вступник підготував до показу не всі обов'язкові твори, демонструє слабкий рівень майстерності виконання. Допускає порушення логіки. Має недостатні творчі дані. Режисерський аналіз неглибокий. Відсутній дієвий підхід. Режисерський аналіз неглибокий. Відсутній дієвий підхід до розуміння сюжету. Примітивно і поверхово аналізується проблематика п'єси, характери дійових осіб

III рівень – достатній. Вступник добре підготував репертуар до показу. Має добрі творчі дані і певні недоліки у виконавській майстерності. Режисерський аналіз ґрунтовний, демонструє окремі елементи режисерського бачення. Не відчувається бачення стильових та жанрових особливостей драматургії. Дещо поверховий асоціативний ряд режисерського трактування п'єси.

IV рівень - високий. Вступник бездоганно виконує репертуар, демонструє блискучі творчі дані, в тому числі в інших видах мистецтва. Володіє сценічною імпровізацією. Режисерський аналіз і трактування твору демонструють оригінальний творчий підхід, образне вирішення. Вступник вільно володіє режисерськими засобами театральної виразності, впевнено оперує спеціальною термінологією. Відчуває цілісність образу вистави.

Таблиця відповідності рівнів компетентності значенням 200-бальної шкали оцінювання вступників під час оцінювання результатів фахового іспиту (Режисура)

Рівень компетентності	Шкала оцінювання	Національна шкала оцінювання
<p>Початковий Вступник не підготував до показу репертуар, не впевнений у виконанні тексту. Виявляє лише окремі творчі дані. Режисерський аналіз не готовий. Вступник не розуміє проблематики, не бачить сюжету, не володіє засобами театральної виразності</p>	0-99	незадовільно
<p>Середній Вступник підготував до показу не всі обов'язкові твори, демонструє слабкий рівень майстерності виконання. Допускає порушення логіки. Має недостатні творчі дані. Режисерський аналіз неглибокий. Відсутній дієвий підхід. Режисерський аналіз неглибокий. Відсутній дієвий підхід до розуміння сюжету. Примітивно і поверхово аналізується проблематика п'єси, характери дійових осіб</p>	100-149	задовільно
<p>Достатній Вступник добре підготував репертуар до показу. Має добрі творчі дані і певні недоліки у виконавській майстерності. Режисерський аналіз ґрунтовний, демонструє окремі елементи режисерського бачення. Не відчувається бачення стильових та жанрових особливостей драматургії. Дещо поверховий асоціативний ряд режисерського трактування п'єси.</p>	150-179	добре
<p>Високий Вступник бездоганно виконує репертуар, демонструє блискучі творчі дані, в тому числі в інших видах мистецтва. Володіє сценічною імпровізацією. Режисерський аналіз і трактування твору демонструють оригінальний творчий підхід, образне вирішення. Вступник вільно володіє режисерськими засобами театральної виразності, впевнено оперує спеціальною термінологією. Відчуває цілісність образу вистави.</p>	180-200	відмінно

Таблиця відповідності рівнів компетентності значенням 200-бальної шкали оцінювання вступників під час оцінювання результатів фахового іспиту (Майстерність актора)

Рівень компетентності	Шкала оцінювання	Національна шкала оцінювання
<p>Початковий Вступник не підготував до показу репертуар, не впевнений у виконанні тексту. Виявляє лише окремі творчі дані. Вступник не виявив музичних і ритмічних даних. Невпевнено почувається у запропонованих обставинах етюду, дія нелогічна, виявляється м'язовий затиск. Не орієнтується в питаннях театрального мистецтва.</p>	0-99	незадовільно
<p>Середній Вступник підготував до показу не всі обов'язкові твори, демонструє слабкий рівень майстерності виконання. Допускає порушення логіки. Має недостатні творчі дані. Вступник виявляє слабкі музичні та пластичні дані, демонструє зображення сценічної дії, не вірить у запропоновані обставини, має недостатні творчі дані, окремі та фрагментарні знання з театрального мистецтва. Виявляє недостатньо обізнаність у галузі інших видів мистецтва.</p>	100-149	задовільно
<p>Достатній Вступник добре підготував репертуар до показу. Має добрі творчі дані і певні недоліки у виконавський майстерності. Вступник добре володіє тілом та голосом, має музичний слух, ритмічні дані, добре рухається під музику, підготував відповідний його даним репертуар. Має достатні знання про театральне мистецтво, впевнено володіє певною театральною термінологією, демонструє обізнаність в суміжних видах мистецтва.</p>	150-179	добре
<p>Високий Вступник бездоганно виконує репертуар, демонструє блискучі творчі дані, в тому числі в інших видах мистецтва. Володіє сценічною імпровізацією. Демонструє блискучі вокальні та пластично-ритмічні дані, бездоганне володіння тілом та голосом. Акторський етюд логічний, має сюжет, точну і органічну сценічну дію, виразні пристосування і яскраві оцінки фактів. Вільно орієнтується в питаннях історії та теорії театру, демонструє розуміння особливості творчого процесу створення ролі та вистави.</p>	180-200	відмінно

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Абрамович С.Д., Чібарькова М.Ю. Мовленнєва комунікація : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2004. 472 с.
2. Зайцев В.П. Режисура естради та масових видовищ. Київ : Дакор, 2003. 304 с.
3. Овчиннікова А.П. П'ять кроків до гарної мови : мовна комунікація : техніка мовлення / за ред. А.Ю.Цофнаса. Київ : Фенікс, 2008. 192 с.
4. Цветков В.І. Основи класичної режисури. Конспект лекцій. Харків : БУРУН і К, 2008.160 с.
5. Театр у школі : Книга для вчителя / уряд. Н.Є.Миропольська. Київ : Рад. школа, 1990.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС

1. Актерское мастерство. Режим доступа : <http://acterprofi.ru>.
2. Культура и Образование. Театр и кино // Онлайн Энциклопедия «Кругосвет». Режим доступа : http://www.krugosvet.ru/enc/kultura_i_obrazovanie/teatr_i_kino.
3. Античный театр. Режим доступа : <http://anti4teatr.ucoz.ru>.
4. Каталог : Театр и театральное искусство. Режим доступа : <http://www.art-world-theatre.ru>.
5. Энциклопедия : Музыка. Театр. Кино. Режим доступа : http://scit.boom.ru/music/teatr/What_takoe_teatr.htm
6. Театральная Энциклопедия. Режим доступа : http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/Teatr/Index.php
7. Средневековый театр Западной Европы. Режим доступа : http://scit.boom.ru/music/teatr/Zarybegnui_teatr3.htm
8. Средневековый театр. Режим доступа : <http://art.1september.ru/index.php?year=2008&num=06>
9. Западноевропейский театр. Режим доступа : <http://svr-lit.niv.ru>.
10. Театральная библиотека: пьесы, книги, статьи, драматургия. Режим доступа : <http://biblioteka.teatr-obraz.ru>.
11. Театральная энциклопедия. Режим доступа : <http://www.theatre-enc.ru>.
12. История : Кино. Театр. Режим доступа : <http://kinohistory.com/index.php>.
13. Театры мира. Режим доступа : <http://jonder.ru/hrestomat>.
14. Театры народов мира. Режим доступа : <http://teatry-narodov-mira.ru/>
15. Театральная библиотека: пьесы, книги, статьи, драматургия. Режим доступа : <http://biblioteka.teatr-obraz.ru>.
16. Хрестоматия актёра. Режим доступа: <http://jonder.ru/hrestomat>.
17. Сайт: <http://www.rshu.edu.ua>

ДОДАТКИ

ПЕРЕЛІК

рекомендованих п'єс для фахового випробування з режисури та майстерності актора.

1. І.Котляревський “Наталка Полтавка”, “Москаль-чарівник”.
2. І.Карпенко-Карий “Мартин Боруля”, “Сто тисяч”, “Хазяїн”, “Безталанна”.
3. М.Старицький “За двома зайцями”, “Не судилось”.
4. М.Кропивницький “Дай серцю волю”, “Пошились у дурні”, “По ревізії”, “Глитай або Павук”.
5. Л.Українка “Лісова пісня”, “Камінний господар”, “Одержима”, “Бояриня”.
6. І.Франко “Украдене щастя”.
7. С.Васильченко “На перші гулі”.
8. Л.Українка “Лісова пісня”, “Камінний господар”, “Одержима”, “Бояриня”.
9. І.Франко “Украдене щастя”.
10. О.Олесь “Ніч на полонині”
11. В.Винниченко “Брехня”, “Закон”, “Чорна пантера і Білий ведмідь”.
12. М.Куліш “97”, “Патетична соната”, “Отак загинув Гуска”, “Мина Мазайло”.
13. О.Коломієць “Голубі олені”, “Фараони”.
14. І.Кочерга “Свіччине весілля”, “Ярослав Мудрий”.
15. М.Зарудний “Тил”, “Обочина”.
16. В.Шекспір “Ромео і Джульєтта”, “Гамлет”, “Король Лір”.
17. Мольєр “Тартюф”, “Міщанин -шляхтич”, “Лікар мимоволі”
18. Лопе де Вега “Собака на сні”
19. Бомарше “Одруження Фігаро”.
20. Г.Ібсен “Нора”.
21. Б.Шоу “Пігмаліон”.
22. Г.Лорка “Криваве весілля”, “Дім Бернарди Альби”.
23. Б.Брехт “Матінка Кураж та її діти”, “Трьохкопійчана опера”
24. М.Гоголь “Ревізор”, “Одруження”.